

1848 til 1866 gik i Retning af, at man maatte have et Landsting, der paa en mere betryggende Maade værnede de konservative Interesser, end det havde været Tilfældet under Juni-Grundloven. Det skal man ikke være i Stand til at modbevise, og det vil man kunne læse sig til i Rigsdagstidenden.

Det er blevet sagt under denne Forhandling fra forskellige Sider, at naar Folket i 1848—49 var modent til at faa Grundloven af 5. Juni, maatte det Folk, som nu lever, være endnu mere modent til det. Det ærede Medlem fra Æbeltoft sagde, at det nuværende Folk er mere politisk udviklet end Folket den Gang og er gaaet frem i mange Henseender. Det sidste skal jeg ikke benægte. Men der er en himmelvid Forskel paa det Folk, der levede i 1848—49, og det Folk, der lever nu. Det Folk, som lever nu, er splittet i Partier, som gensidig bekæmpe hinanden for at komme til Magten, og det, som skulde være det forenede, er ikke til Stede. Det er Fædrelandsfølelsen. Men i 1848 var Forholdet et andet, da stod alle samlede om Fædrelandet, det var den eneste Tanke. Naar det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) i Formiddags talte om forskellige Ting og ogsaa bragte Religionen ind i Forfatnings-spørgsmaalet paa en Maade, som nærmest var blasfemisk . . . (Afbrydelse). Ja, det var Blasfemi paa den Maade, det ærede Medlem bragte Religionen ind i Debatten — og tillige talte om det nationale i Forhold til Grundloven, skal jeg kun røre ved det nationale. Det ærede Medlem sagde, at vi Højremænd ikke havde Lov til at raabe: „Leve Fædrelandet“, naar der ikke bagved laa Ønsket om at faa 5. Juni-Grundloven tilbage. Jeg vil dertil bemærke, at det er en fuldstændig Misforstaaelse. Skab den Aand, der var i 1848, skab det Folk, der var i 1848, og som arbejdede paa Grundloven! Det Folk var grundforskelligt fra det, som nu lever. Der blev i Formiddags citeret et Digt af Carl Ploug, og det maa maaske derfor ogsaa være mig tilladt at citere et Digt af Carl Ploug, det er et Digt, som hedder „1848“, og det ender saaledes:

„Var der en Tid, da Danmarks Vel
Laa alle ret paa Hjerte,
Da sidst man tænkte paa sig selv,
Først paa dets Nød og Smerte,
Da hver og een sin Pligt forstod
Og gav med Villie ren og god
Sit Guld, sin Kraft, sit Liv og Blod,
Det var i Otte og fyrr.“

Ja, saaledes var det den Gang, og derfor blev Grundloven, som den blev. Naar de Herrer nu tale om den almindelige Valgret som et Krav, man ikke kan modsætte sig, saa maa de huske paa, under hvilke Vilkaar den almindelige Valgret blev given. Det er man tilbøjelig til at glemme.

Den højtærede Konseilspræsident har for nylig paa et Vælgermøde kanoniseret en Husmand som den, der var Aarsag i Gennemførelsen af den almindelige Valgret. Hvilken Rolle han har spillet, ved jeg ikke, og jeg skal ikke benægte, at han har spillet en Rolle, det maa den højtærede Konseilspræsident vide. Men jeg ved noget andet, og det er, at det, som virkede til, at den almindelige Valgret blev indført i Grundloven af 1849, var den Omstændighed, at Værnepligten i 1848 udelukkende hvilede paa Bondestanden. Det var Bondestanden, som havde kæmpet i 1848, og om vi end i Februar Maaned i 1849 fik den almindelige Værnepligt, saa bibeholdtes dog Stillingstilladelsen, saa det gennem alle Krigsaarene var Bondestanden, der hovedsagelig kæmpede. Det er Bondestandens Ære, at den den Gang kæmpede for Danmarks Ret og Ære, og det var det, man vilde takke for, og derfor gav man den almindelige Valgret. Naar de Herrer, det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds og den højtærede Konseilspræsident som Høvding for de Radikale, nu fordre den almindelige Valgret, saaledes som den blev given ved Grundloven af 1849, som en Ret, saa svarer jeg: Opfyld den Forpligtelse, der ligger bag! Den almindelige Valgret er købt af Bondestanden med dens Blod, den er købt i Kampen for Fædrelandet, og det var det, som fik Udtryk deri, at lige overfor alle de Friheder, som Grundloven gav os, gav den kun en eneste Pligt, nemlig at enhver vaabenfør Mand er forpligtet til at forsvare sit Fædreland. Naar de Herrer nu ville løbe fra den Forpligtelse, saa tal dog endelig ikke i de høje Toner om Retten til Grundloven af 1849! Hvis de Herrer ville have et prægnant Eksempel paa, hvorledes Tiden var den Gang, og hvorledes Tiden er nu, saa læs Beretningen om Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsdag. Lad mig sige i al Almindelighed, at jeg har Lov til at tale med, for jeg har levet i den Tid, og var jeg end ung, var jeg dog gammel nok til at forstaa, hvad det var, der foregik. Vil man spørge om, hvad det danske Folk i de Aar interesserede sig mest for, var det